

(i) Printed Pages : 8

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	7	4	3	2
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester
(2125)

GEOGRAPHY

Paper-IX : World Regional Geography-I (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :— (i) Attempt **FIVE** questions in all.

(ii) Question No. 1 is compulsory.

(iii) Attempt **FOUR** other questions, selecting **ONE** from each of the remaining Four Units.

(iv) Special Credit will be given to suitable use of maps and diagrams in all questions.

(v) Use of unmarked stencils and colours is allowed.

(vi) The Candidates may ask for the World Map from the Superintendent of Examination centre.

1. Attempt any **TEN** of the following very briefly in about **30** words each. Show them on the World Map provided for this question:

(i) Five Great Lakes of Anglo America

(ii) Canadian Prairies

(iii) Colorado Plateau

(iv) Wheat Belt of Anglo America

(v) Major Three Rivers of Anglo America

(vi) Major Iron Ore Producing areas of Latin America

- (vii) Selvas
- (viii) Titicaca Lake
- (ix) Strait of Gibraltar
- (x) Baku Oilfields
- (xi) Baltic States
- (xii) Sydney and Perth Cities of Oceania
- (xiii) Bass Strait
- (xiv) Great Barrier Reef
- (xv) The Murray and Darling rivers 2×10=20

UNIT-I

2. Discuss the Physiography and Drainage of Anglo America with the help of suitable maps and diagrams. 10
3. Discuss the Demographic features and Cultural patterns of Anglo America with the help of suitable maps. 10

UNIT-II

4. Why is Latin America named as such? Discuss the relief of Latin America with the help of suitable maps. 10
5. Discuss the Major Crops of Latin America with the help of Maps. 10

UNIT-III

6. Describe the Physiography and Drainage of Europe with the help of suitable maps. 10
7. Write short notes on any **TWO** of the following:
 - (i) Dairy Farming in Europe
 - (ii) Major mineral resources of Europe
 - (iii) Major Industries of Europe 5+5=10

UNIT-IV

8. Discuss the Mineral and Power Resources of Oceania with the help of maps. 10
9. Write short notes on any **TWO** of the following:
- (i) Climate of Russia and CIS
 - (ii) Major Mineral Resources of Russia and CIS
 - (iii) Natural Vegetation of Russia and CIS 5+5=10

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :-
- (i) कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।
 - (ii) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
 - (iii) शेष चार यूनिटों से प्रत्येक में से एक प्रश्न चुनकर, चार अन्य प्रश्नों के उत्तर दीजिए।
 - (iv) सभी प्रश्नों में मानचित्रों और आरेखों के उपयुक्त उपयोग को विशेष अंक दिए जाएँगे।
 - (v) बिना चिन्ह वाले स्टेंसिल और रंगों के उपयोग की अनुमति है।
 - (vi) अभ्यर्थी परीक्षा केंद्र के अधीक्षक से विश्व मानचित्र मांग सकते हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लगभग 30 शब्दों में दीजिए। उन्हें इस प्रश्न के लिए दिए गए विश्व मानचित्र पर दर्शाइए:

- (i) एंग्लो अमेरिका की पाँच महान झीलें
- (ii) कनाडाई प्रेयरीज

- (iii) कोलोराडो पठार
 - (iv) एंग्लो अमेरिका का गेहूँ क्षेत्र
 - (v) एंग्लो अमेरिका की तीन प्रमुख नदियाँ
 - (vi) लैटिन अमेरिका के प्रमुख लौह अयस्क उत्पादक क्षेत्र
 - (vii) सेल्वा
 - (viii) टिटिकाका झील
 - (ix) जिब्राल्टर जलडमरूमध्य
 - (x) बाकू तेल क्षेत्र
 - (xi) बाल्टिक राज्य
 - (xii) ओशिनिया के सिडनी और पर्थ शहर
 - (xiii) बास जलडमरूमध्य
 - (xiv) ग्रेट बैरियर रीफ
 - (xv) मरे और डार्लिंग नदियाँ
- 2×10=20

यूनिट-I

2. उपयुक्त मानचित्रों और आरेखों की सहायता से एंग्लो अमेरिका की प्राकृतिक संरचना और जल निकासी व्यवस्था पर चर्चा कीजिए। 10
3. उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से एंग्लो अमेरिका की जनसांख्यिकीय विशेषताओं और सांस्कृतिक स्वरूपों पर चर्चा कीजिए। 10

यूनिट-II

4. लैटिन अमेरिका यह नाम क्यों दिया गया है? उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका के उच्चावच का वर्णन कीजिए।
10
5. मानचित्रों की सहायता से लैटिन अमेरिका की प्रमुख फसलों का वर्णन कीजिए।
10

यूनिट-III

6. उपयुक्त मानचित्रों की सहायता से यूरोप की प्राकृतिक संरचना और जल निकासी का वर्णन कीजिए।
10
7. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए:
- (i) यूरोप में डेयरी फार्मिंग
 - (ii) यूरोप के प्रमुख खनिज संसाधन
 - (iii) यूरोप के प्रमुख उद्योग
- 5+5=10

यूनिट-IV

8. मानचित्रों की सहायता से ओशिनिया के खनिज और विद्युत संसाधनों का वर्णन कीजिए।
10
9. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए:
- (i) रूस और सीआईएस की जलवायु
 - (ii) रूस और सीआईएस के प्रमुख खनिज संसाधन
 - (iii) रूस और सीआईएस की प्राकृतिक वनस्पति
- 5+5=10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :- (i) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
(ii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
(iii) ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੁਣ ਕੇ, ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
(v) ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਸਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।
(vi) ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਿਓ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਵ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਓ :

- (i) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਝੀਲਾਂ
- (ii) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੋਅਰੀਜ਼
- (iii) ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਪਠਾਰ
- (iv) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਣਕ ਖੇਤਰ
- (v) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਨਦੀਆਂ
- (vi) ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੋਹਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ
- (vii) ਸੇਲਵਾਸ
- (viii) ਟੀਟੀਕਾਕਾ ਝੀਲ

(ix) Strait of Gibraltar

(x) ਬਾਕੂ ਤੇਲ ਖੇਤਰ

(xi) ਬਾਲਟਿਕ ਰਾਜ

(xii) ਓਸ਼ੇਨੀਆ ਦੇ ਸਿਡਨੀ ਅਤੇ ਪਰਥ ਸ਼ਹਿਰ

(xiii) Bass Strait

(xiv) ਗ੍ਰੇਟ ਬੈਰੀਅਰ ਰੀਫ

(xv) ਮਰੇ ਅਤੇ ਡਾਰਲਿੰਗ ਨਦੀਆਂ।

2×10=20

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਦੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
3. ਦੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਜਨਸੰਖਿਆਂਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ? ਦੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਲੀਫ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
5. ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ-3

6. ਦੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਦੇ ਭੂ-ਆਕ੍ਰਿਤੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10

7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ

(ii) ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤ

(iii) ਯੂਰਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦਯੋਗ।

5+5=10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਓਸ਼ੇਨੀਆ ਦੇ ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

10

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ

(ii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੇ ਮੁੱਖ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤ

(iii) ਰੂਸ ਅਤੇ CIS ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ।

5+5=10